

V Praze, 19.12.2016

Věc: Vyjádření k evaluační zprávě předložené výzkumným týmem nezávislých evaluátorů Evaluation4Action (E4A) s názvem „Vyhodnocení zahraniční rozvojové spolupráce České republiky v sektoru vzdělávání, programu vysílání českých učitelů do rozvojových zemí – podpora zvyšování kvality vysokého školství v partnerských rozvojových zemích“ z prosince 2016.

Toto vyjádření prezentuje stanovisko řešitelů jednoho ze dvou projektů, které byly do evaluace zahrnuty, a bylo formulováno řešitelským týmem České zemědělské univerzity v Praze (ČZU). Tímto stanoviskem vyjadřujeme nesouhlas s vyzněním evaluační zprávy vůči kambodžskému projektu a upozorňujeme na její nedostatky, které jsme již prezentovali v připomínkovém řízení.

Evaluační zpráva, dle našeho názoru, bohužel místo hodnocení výhod a nevýhod dvou zcela odlišných konceptů řešení projektu ve dvou kulturně odlišných zemích, sklouzla ke zjednodušujícímu výběru jednoho způsobu řešení v jedné zemi, které bylo vyhodnoceno jako správné, druhé řešení pak jako špatné. Zpráva působí jako hledání důvodů pro předem připravený scénář, který je skryt pod technicistním stylem textu.

Hlavní nedostatky tohoto přístupu spatřujeme především v následujících bodech.

- (i) Evaluátoři E4A, jak sami uvádějí ve své metodice, přepracovali (rekonstruovali) logiku projektu tak, aby vyhovovala jimi aplikované teorii změny. Na základě této teorie pak provedli hodnocení. Rekonstruovaná teorie změny však nebyla zmíněna evaluátory při rozhovorech s realizátory projektu v Kambodži a tím pádem ani odsouhlasena v kontextu původní logiky kambodžského projektu. Je potřeba dále uvést, že v době navrhování hodnoceného projektu, jeho schválení a průběhu nebyla „teorie změny“ ze strany navrhovatele ani ČRA na projekt uplatňována. Došlo tak k paradoxní situaci, kdy bylo schéma projektu v Kambodži přepracováno E4A do jiné podoby a hodnoceno podle kritérií odpovídajících nově implementované teorii změny, uplatněné ovšem až dva roky po ukončení projektu.
- (ii) Nedostatky evaluace E4A spatřujeme v případě kambodžského projektu i v množství získaných dat na „Royal University of Agriculture“, která sloužila jako podklad pro hodnocení. Projektových aktivit se během realizace zúčastnilo více než 1900 studentů, evaluátoři však provedli rozhovory pouze se třemi studenty, což je zcela nereprezentativní vzorek.
- (iii) Ačkoliv text evaluační zprávy působí fundovaně, je založen především na domněnkách a závěrech bez pochopení a implementace místních specifík a zvyklostí do evaluačního procesu ať již v oblasti výuky, tak i vědy a výzkumu.

Na závěr musíme vyjádřit naši lítost nad vzniklou situací. Připomínkování zprávy a nutná obhajoba naší práce zabrala mnoho času, který mohl být využit mnohem efektivněji. Evaluace projektů považujeme za velmi užitečné, ale je nutné je provádět uvážlivě s maximální snahou

o pochopení celé komplexnosti hodnocené problematiky. Evaluace E4A nám místo inspirativního textu nabídla tendenční text, který na základě nepodložených a často velmi subjektivních hodnocení negativně hodnotí projekt v Kambodži. Je nám líto, že místo implementace zajímavých postřehů evaluátorů jsme byli nuceni během připomínkového řízení opakovaně trávit čas nad obhajobou dosažených úspěchů projektu a museli jsme zdůrazňovat objektivně dosažené výsledky, které byly v evaluační zprávě E4A zpochybňovány a bagatelizovány.

Za realizační tým projektu s pozdravem,

Ing. Petra Chaloupková, Ph.D.
Koordinátorka projektu v Kambodži
Proděkanka pro mezinárodní vztahy
Fakulta Tropického Zemědělství